

Σωφρονίου, Αρχιεπισκόπου Ιεροσολύμων

Σταυροῦ πανήγυρης και ποίος να μην σκιρτήσῃ; Αναστάσεως διακήρυξις και ποίος χαρούμενα να μην γελάσῃ; Ναι, ανασκίρτησις δια τον Σταυρόν: Διότι όταν αυτός ενεπήχθη εις τον τόπον του Κρανίου έχοντας καρφωμένο επάνω του τον Δεσπότην της κτίσεως, Εσχισε το εις βάρος μας χρεωστικόν έγγραφον, το όποιον είχαν υπογράψῃ ο προπάτωρ μας ο Αδάμ, όταν παρέβη τάς εντολές του Θεού. Ούτως ο Σταυρός μας ελευθέρωσε από τα δεσμά της αμαρτίας κάμνοντάς μας να αναπηδούμε με εύθυμα σκιρτήματα σαν μικροί μόσχοι που έχουν λυθεί από κάποια δεσμά. Διότι όπου ή αμαρτία πλεόνασε, εκεί περίσσευσε ή χάρις του Θεού.

Δια δε την Ἀνάστασιν γέλως χαράς: Διότι αυτή εξόρισε την φθοράν του θανάτου και εξεδίωξε το ζοφερόν σκότος του Ἄδου και ανέστησε τους νεκρούς από τους τάφους. Εξήλειψε το δάκρυον από κάθε πρόσωπον, όπως λέγει ο προφήτης, και ἀντ' αυτού χάρισε την πραγματικός ατελείωτον χαράν εις κάθε άνθρωπον. Και αληθώς, το δώρημα της Αναστάσεως δεν είναι μόνον δια μερικούς ούτε το κατόρθωμα της επραγματοποιήθη προς χάριν κάποιων ολίγων. Διότι κατ' αυτήν εκείνος ο όποιος πραγματοποίησε με ανθρώπινη σάρκα την ταφήν, μάλλον δε την Ἀνάστασιν, δεν ήτο άλλος από τον Θεόν ολοκλήρου της κτίσεως, ο όποιος ποτέ δεν χορηγεί χαρίσματα εις μερικούς μόνον ούτε υπάρχει εις Αυτόν καμία προσωποληψία. Αποδεικνύοντας λοιπόν τον εαυτόν του αληθή Θεόν των όλων, απλώνει την δωρεάν της σωτηρίας εις όλους τους ανθρώπους, ευσπλαχνιζόμενος την δική του εικόνα και ανακαινίζοντας την εξ ολοκλήρου· διότι κατ' εικόνα Θεού έχει πλασθή κάθε άνθρωπος επί της γης.

Του Σταυροῦ ή επέτειος πρόβαλε και ποίος άνθρωπος να μην σταύρωσῃ τον εαυτόν του; Διότι ο Σταυρός γνωρίζει ως απολύτως γνήσιον προσκυνητήν του, μόνον εκείνον ο όποιος σταύρωσε τον εαυτόν του ως προς τον κόσμον και απέδειξε έτσι εμπράκτως δια τον εαυτόν του, ότι είναι απροκαλύπτως γνήσιος φίλος του Σταυροῦ.

Αναστάσεως τα εγκαίνια και ποίος πιστός δεν θα ανακαινισθῇ, απορρίπτοντας κάθε νέκρωσιν την εκ των παθών και ενδυόμενος αφθαρσίαν ψυχής; Διότι αλλιώς ορίζεται ο θάνατος της ψυχής και αλλιώς γνωρίζεται ο θάνατος του περί αυτήν σώματος. Τον πρώτον τον κυοφορεί ή αμαρτία, όπως έγγραψε ο αρχηγέτης και προεξάρχων αυτού του θρόνου, ο άδελφόθεος Ιάκωβος. Τον δε δεύτερον είναι νόμος της φύσεως να τον γεννά ή διάλυσις των στοιχείων τα όποια συνθέτουν την

ουσία των ὄντων. Ἐκτος αὐτοῦ δε τον γεννά και ἡ αναχώρησις της αθανάτου ψυχῆς, κι ας μην εἶναι αὐτό ορατό ἀπό τους ἰατρούς, των οποίων ἐπάγγελμα εἶναι να θεραπεύουν μόνον τα σώματα• διότι ἀφ' ὅτου ὁ ἄνθρωπος παρήκουσε την θεῖαν ἐντολή, αὐτό ἀκριβῶς του ἐδόθη ως ἐπιτίμιο ἀπό τον Κτίστην του.

Ὁ Σταυρός ὑψώνεται και ποῖος δεν θα ὕψωθῆ μυστικῶς ἀπό την γῆν; Διότι ὅπου ὑπερυψοῦται ὁ Λυτρωτής, ἐκεῖ πέρα πηδᾶ και παρίσταται και ὁ λυτρωθεὶς, ποθώντας να εὐρίσκεται πάντοτε μαζί με τον Σωτήρα του και να τρυγᾷ Εκείνου την ἀφθαρτον βοήθειαν.

Σήμερον προβάλλει ἡ Ἀνάστασις και με την ἐμφάνισίν της φαιδρύνει τα πάντα. Αὐριον ἐμφανίζεται ὁ Σταυρός και παρέχει τα δῶρα του εις τους προσκυνητάς του.

Σήμερον ἡ Ἀνάστασις ἔχει ἀπλωθῆ και αὐριον ὁ Σταυρός ὑπεράνω αὐτῆς θα πετασθῆ. Αὐτῆ στηλιτεύει την φθοράν, ἐκεῖνος τὰς φάλαγγας των δαιμόνων. Αὕτη ἀποτελεῖ ἀφ' εαυτῆς μίαν διακήρυξιν, ὅτι ἀληθῶς ἐθανατώθη ὁ θάνατος• ἐκεῖνος διαλαλεῖ εις πάντας ὅτι κατηργήθη κάθε κακουργία των δαιμόνων και ἀπενεκρώθη κάθε μιὰ καὶ ψυχοφθόρος ἐνέργεια τους.

Καί, ὦ του θαύματος! Απορῶ με τι λόγους να ἐκφράσω το μυστήριον! Διότι, ἐνῶ παλαιὰ της Ἀναστάσεως εἶχε προηγηθῆ ὁ Σταυρός, τώρα ὁ Σταυρός ἔχει προπομπόν και πρόδρομον την Ἁνάστασιν. τι θαυμαστή ἐναλλαγὴ! Βλέπω λοιπόν και ἐδῶ εις αὐτὰ τα δύο να ἐκπληρώνεται ἐμφανέστατα ὁ λόγος του Σωτήρος. Διότι, ἰδού, οἱ ἔσχατοι ἐγιναν πρῶτοι και ἀντιστρόφως οἱ πρῶτοι ἀνεδείχθησαν ἔσχατοι. Καί ποῖος ἀραγε θα μπορέσῃ να ἐξηγήσῃ την αἰτία αὐτῶν των ἐναλλαγῶν και μεταβολῶν; Ὅχι βεβαίως ὅτι ἔκαμαν κανένα ἀγῶνα δρόμου και αὐτῆ μεν δι' ἄλματος βγήκε μπροστά, ἐνῶ ἐκεῖνος ως βραδύς ἐμεινε πίσω. Διατί λοιπόν ὁ θεῖος Σταυρός να μην ἀστράψῃ ἀνατέλλοντας πρῶτος ὅπως και πρὶν και ἡ φωτοφόρος Ἀνάστασις να λάμψῃ τρεῖς ἡμέρας μετὰ ἀπὸ ἐκείνον;

Ὅσον ἀφορα το τι εἶχαν εις τον νουν τους οἱ πατέρες μας και ἔκαμαν αὐτὴν την ἐναλλαγὴν, τίποτε δεν ἠμποροῦμε να εἰπούμε με ἀπόλυτον βεβαιότητα. Ὑποθέτουμε ὅμως και στοχαζόμεθα, πῶς ἡ αἰτία αὐτῆς της ἀμοιβαίας καθυστερήσεως και προπορεύσεως εἶναι ὁ κόσμος, ὁ ὅποιος καταφθάνει ἐδῶ ἀπὸ τα πέρατα της γῆς χάριν της ζωηφόρου προσκυνήσεως αὐτῶν των δύο. Ὡστε να εορτάζουν αὐτοὶ πρῶτα την περιχαρὴ και λαμπρὰ εορτὴν της Ἀναστάσεως και ἀμέσως μετὰ ἀπὸ αὐτὴν να βλέπουν την μακαρίαν Ὑψωσιν του Σταυροῦ, οὕτως ὥστε φεύγοντας να ἔχουν ως καλόν και σωτήριο ἐφόδιον δια τον δρόμο τους την παντοδύναμον συνοδείαν του, ἡ ὁποία να τρέχῃ μαζί τους κατὰ τὰς οδοιπορίας, να συμπλέῃ εις το πέλαγος, να τους διασώζῃ εις κάθε τόπον, να τους φυλάγῃ ἀπὸ ὅλες τις κακοτυχίες και να σας ἀποδεικνύῃ ἐμπράκτως, ὅτι ἡ πανίσχυρος δύναμις του Σταυροῦ ἔχει περιλάβῃ ὅλα τα πέρατα της οἰκουμένης, ὅτι γεμίζει τα πάντα δια της παρουσίας της και χωρὶς κόπο παρευρίσκεται παντού, διασώζει τους πιστοὺς ἀπὸ τὰς δυσκολίας καί, ἐφ' ὅσον αὐτοὶ ζουν εὐσεβῶς, τους μεταλαμπαδεύει την σωτηρίαν καὶ καταργεῖ τα σχέδια ὄλων των ἐχθρῶν.

Ἴσως δε να ὑπάρχῃ καὶ κάποιος ἄλλος λόγος κρυφός, τον ὅποιον γινώριζαν καὶ εἶχαν

κατά νουν ἐκεῖνοι πού υπήρξαν παλαιά διδάσκαλοι αὐτῆς ἐδῶ τῆς Ἐκκλησίας, τον ὅποιον τώρα εμεῖς οἱ ἐλάχιστοι δεν ντρεπόμαστε να ομολογήσουμε ὅτι δεν τον γνωρίζουμε σαφώς. Εἶθε να δώσῃ ὁ Θεός να γίνῃ και αὐτός γνωστός, ὅπως και ακράδαντα πιστεύουμε ὅτι θα γίνῃ, μόνον και μόνον δια την ωφέλειαν την δικήν σας, που τόσο πιστοί εἴσθε και ευλαβεῖς.

τι ἔχουμε λοιπόν υψηλότερων ἀπό αὐτάς τάς μακαριάς εορτάς; Ποιον ἀπό ὅλα ὅσα ἔχουμε εἶναι ἱερώτερον ἀπό αὐτάς τάς ἱεράς πανηγύρεις; Πώς δεν θα χαρούμε και δεν θα σκιρτήσουμε ἐπιτελώντας τούτων των δύο τάς εορτάς; Ἀναστάσεως ολόλαμπρος φωταψία και Σταυροῦ πυρσοφώτιστος προσκύνησις! Αὐτά τα δύο εἶναι δι' ἡμᾶς τα τρόπαια ολοκλήρου τῆς σωτηρίας μας. Αὐτά μας λύτρωσαν ἀπό τον θάνατον και τα πάθη και την χειρίστην κακοποίησιν των δαιμόνων και μας ὠδήγησαν πίσω εις τον Δεσπότην μας. Αὐτά κατέλυσαν κάθε κατήφειαν και σκυθρωπότητα και ἀνέτειλαν εις ἡμᾶς την αυγή τῆς χαράς. — Ἡ μήπως ἡ ζωοδότρια Ἀνάστασις δεν μας δωρίζει την εἰσοδον τῆς ἀθανάτου ζωῆς; και ὁ Σταυρός πού υψούτε δεν γεννά μέσα μας την ἀπολύτρωσιν των παθῶν; Διότι πράγματι, αὐτά μας ἀνέδειξαν και πάλιν μετόχους τῆς προς τον Θεόν οικειώσεως, χάριν τῆς ὁποίας και ἦλθαν εις τον κόσμον και ἀνέτειλαν εις ὅλους ἐμάς τους γηγενεῖς.

Γνωρίζοντας λοιπόν εμεῖς την μυστική δύναμιν των και πόσον αὐτά μας ευηργέτησαν και ποίων ἀγαθῶν υπήρξαν πρόξενα, ας τα εορτάσουμε καλώς και ευσεβώς, ὅπως δηλαδή αὐτά τα ἴδια θέλουν να τιμῶνται. «Ὅχι με ἀκολασίας και ἀσελγείας, ὄχι με ἐρίδας και ζηλοτυπίας», ὄχι με ἄρπαγας και ἀδικίας και τα υπόλοιπα ὅλα, πού δεν θέλω τώρα να ἀριθμήσω.

Διότι, ἀδελφοί μου γνησιότατοι και συγκληρονόμοι τῆς ἴδιας πίστεως και συμμέτοχοι τῆς ἴδιας πνευματικῆς γεννήσεως με ἐμάς, τολμῶ να πω, πώς τα ἱερά μας σεβάσματα ὄχι μόνον δεν στρέφονται καν να δουν και δεν προσδέχονται ὅποιον θέλει να τα εορτάζῃ με ἐκεῖνα πού ἀπηρίθμησα, ἀλλά και τον ἀποστρέφονται και τον βδελύττονται, διότι συμπεριφέρεται ἀπρεπῶς ἀπέναντί τους και πράττει πράγματα ἐντελῶς μισητά εις αὐτά. Δια τούτο παρακαλῶ και προτρέπω να μισούμε και να ἀποφεύγουμε ἐκεῖνα πού μισούν τα σεβάσματα μας και μόνο ἐκεῖνα να αγαπούμε και να πράττουμε, ὅσα εἴμαστε βέβαιοι πώς τους εἶναι εὐάρεστα. Ἐκεῖνα δε τα ἔργα τα ὅποια εἶναι ἀρεστά και ευχάριστα, εἶναι ὅσα ἐπαναφέρουν προς σωτηρίαν και ὀδηγούν προς την αἰώνιον ζωὴν ἐκεῖνον πού τα πράττει. Ἡ μήπως ὅταν αὐτά τα σεβάσματα μας ἐξέλαμψαν ἀπό τον Χριστόν εις τους ἀνθρώπους, δεν ἀκτινοβόλησαν εις ἡμᾶς ζωὴν πού δεν τελειώνει και φως πού δεν δύει ποτέ;

Ἀς ἀλλάξουμε λοιπόν και εμεῖς την πολιτείαν μας, ας ἐκδυθούμε τον προηγούμενον τρόπον ζωῆς μας ως βλαβερό και ολέθριο και ας βαδίσουμε εις τον καλόν δρόμον μιας νέας ζωῆς. — Ἡ μήπως ἡ Ἀνάστασις δεν μας δωρίζει την κληρονομίαν τῆς ζωῆς; και ὁ Σταυρός δεν σταύρωσε τον παλαιόν μας ἀνθρωπον μόνον εις τα λόγια, ἀλλά και οικειότατοι μύσται τῆς. Ἐφ' ὅσον δε ἀσπαζόμεθα και τον Σταυρόν, διατί δεν συσταυρώνουμε και εμεῖς τα ἐπίγεια μέλη μας, δηλαδή τα γήινα πάθη, ὥστε να φωνάξουμε και εμεῖς μαζί με τον Παῦλο: «Ἐχω σταυρωθῆ μαζί με τον Χριστόν. Δεν ζω δε πλέον ἐγώ, ἀλλά ζῆ μέσα μου ὁ Χριστός»; Ἀν λοιπόν ἐκεῖνοι με τους ὁποίους

υπόσχεται να ζη ὁ Χριστός εἶναι ὅσοι σταύρωσαν τους εαυτούς τους ως προς τον κόσμον και νέκρωσαν τα επίγεια μέλη τους, ὅπως βοά και μαρτυρεῖ ὁ Παύλος, διατί και εμεῖς δεν πράττουμε τα ἴδια και δεν νεκρώνουμε κάθε επίγειο μέλος μας, δηλαδή τα πάθη, τὰς κακάς επιθυμίας και ὅσα ἀλλά συναριθμούνται ἐκεῖ, ὡστε να ζήση μέσα μας ὁ Χριστός και να μας δωρίσει την ζωὴν της ἀφθαρσίας;

Λοιπὸν ας επιδιώκουμε να ἔχουμε εἰρήνη με ὅλους και μαζί με αὐτὴν ας ἀποκτήσουμε και τον ἁγιασμό. Διότι χωρὶς αὐτά δεν θα μπορέση ποτέ να δὴ κανεῖς τον Κύριον, ὅπως πάλιν ὁ Παύλος μας διεβεβαίωσε¹ Και δι' αὐτὸν τον λόγον ὁ Χριστός και εἰρήνη ἀποκαλεῖται («διότι αὐτός εἶναι», λέγει, «ἡ εἰρήνη μας») και ἁγιασμός ονομάζεται. Εἰρήνη μεν, διότι ἔφερε εις τον κόσμον εἰρηνοποιό ομόνοια, ἀφού ἔνωσε τα ουράνια με τα επίγεια και ἐκ των δύο ἀπειργάσθη μίαν και μόνην ἐκκλησίαν. Ἁγιασμός δε και ἀπολύτρωσις (διότι κοντά εις τα προηγούμενα και με τούτο το ὄνομα κηρύττεται ἀπολύτρωσις), καθ' ὅσον ἐγινε ἐλευθερωτὴς ἡμῶν των ἀιχμάλωτων και ὄχι μόνον μας λύτρωσε ἀπό τους δαίμονας και τα πάθη, ἀλλά και ἐνεφύτευσε μέσα μας τον θεϊκό ἁγιασμό.

Ὅσα λοιπὸν ηχοῦσατε ἀπό το στόμα μου, ας τα επιδιώκουμε με ὅλον μας τον ζήλο και την προαίρεσιν, ας τα κατακτούμε, ας τα ἀρπάζουμε και δι' αὐτῶν ας συναπτώμεθα μετὰ του Χριστοῦ με την καλήν και μακάρια συνάφεια. Διότι ἐκεῖνον πού με τέτοια διάθεσιν ἐρχεται προς αὐτὸν δεν θα τον ἐκβάλη ἔξω ἀπό την ἀγαθότητα και μακαριότητα Του, ὄχι! Ας σπεύσουμε λοιπὸν να ἀποκτήσουμε αὐτὴν ἐδῶ την συμφωνία με Αὐτὸν, ἀπό την ὁποῖαν τίποτε δεν ὑπάρχει προτιμότερον, και ας τρέξουμε να οἰκειωθούμε το να ζή ὁ Χριστός μέσα μας, του ὁποῖου τίποτε δεν ὑπάρχει ἀνώτερο. Και ἔτσι, ἀφού αὐτὸν τον πλούτο ἀποκτήσουμε, να ἀπολαύσουμε και την βασιλείαν των ουρανῶν και να βρούμε την αἰώνιον ζωὴν μέσα εις τον ἴδιον τον Χριστόν, τον Θεόν και Σωτήρα μας, μετὰ του ὁποῖου ας εἶναι δόξα εις τον Πατέρα και το Ἅγιον Πνεῦμα, τώρα και πάντοτε και εις τους αἰῶνας των αἰώνων. Ἀμήν.

Πηγή: www.imaik.gr